

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken,
Ondernemerschap &
Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

**Lancering van
Financieringswijzer.sr versterkt
toegang tot
financiering voor ondernemers**

**Opening seminar
“Data als kompas” op EZOTI
stimuleert data-gedreven werken**

**Training basisvaardigheden
ondernemerschap versterkt
agrarisce sector in Wanica**

**Suriname en UNIDO versterken
samenwerking voor duurzame
industriële ontwikkeling
(PCP 2026–2031)**

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken,
Ondernemerschap &
Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Colofon

**Eindredactie en coördinatie:
Roseane Atmo**

**Redactie en grafische vormgeving:
Randell Oostburg
Shiromanie Gowrie**

**Contactgegevens:
Ministerie EZ
Tel: 402080
Email: hi.voorlichting@gmail.com
Adres: Havenlaan no. 1**

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Lancering van Financieringswijzer.sr versterkt toegang tot financiering voor ondernemers

Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI) heeft vandaag officieel de website Financieringswijzer.sr gelanceerd. Dit platform is ontwikkeld om ondernemers en startende bedrijven in Suriname beter te ondersteunen bij het vinden van beschikbare financieringsmogelijkheden bij banken, fondsen en investeringsprogramma's. De lancering heeft plaatsgevonden op dinsdag 4 november 2025 in Ballroom van het Lallarookh-gebouw.

Financieringswijzer.sr biedt een centraal en toegankelijk overzicht van financieringsinstrumenten en begeleidt ondernemers stap voor stap bij het verkennen van hun opties. Hiermee wordt een belangrijke barrière doorbroken waarmee veel ondernemers te maken hebben: het gebrek aan informatie over waar en hoe zij financiering kunnen verkrijgen.

Tijdens de officiële opening benadrukte Directeur Ondernemerschap, Karishma Mathoera, dat het stimuleren van ondernemerschap één van de belangrijkste pijlers is voor economische groei. Zij gaf aan dat dit platform een concrete bijdrage levert aan het versterken van het ondernemers-ecosysteem in Suriname.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Ook ondernemer Wensley Perea, CEO van AMEA Cashew & Pineapple Industry, deelde praktijkervaringen over het aantrekken van financiering binnen de agrarische waardeketen. Vervolgens onderstreepte Senior Private Sector Specialist bij de Wereldbank, Ifeyinwha Bonheur, het belang van samenwerking bij het vergroten van toegang tot kapitaal voor lokale bedrijven.

De officiële lancering werd verricht door Minister Andrew Baasaron van het ministerie EZOTI. De minister gaf aan dat de regering zich inzet om ondernemerschap te stimuleren en duurzame werkgelegenheid te creëren. Het platform draagt volgens hem bij aan transparantie en gelijke kansen voor ondernemers in alle districten.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Minister EZOTI aanwezig tijdens MoU ondertekening UNASAT en Saxion

University of Applied Science and Technology (UNASAT) en Saxion University of Applied Sciences uit Nederland hebben een Memorandum of Understanding (MoU) ondertekend om de samenwerking op het gebied van hoger onderwijs, toegepast onderzoek en innovatie te versterken. De overeenkomst richt zich op kennisuitwisseling, capaciteitsversterking en het bevorderen van ondernemerschap binnen zowel het onderwijs als het bedrijfsleven. De MoU is op dinsdag 4 november 2025 bij UNASAT aan de Hindilaan 1B ondertekend.

Met deze samenwerking hebben beide instellingen beoogd een duurzame brug te slaan tussen Surinaamse en Nederlandse kennisinstellingen. In dit kader zullen gezamenlijke projecten worden uitgevoerd waarin studenten, docenten en ondernemers innovatieve oplossingen hebben ontwikkeld en zullen blijven ontwikkelen voor actuele maatschappelijke en economische vraagstukken. Hiermee is een belangrijke bijdrage geleverd aan de nationale ontwikkeling en aan de verdere professionalisering van het Surinaamse hoger onderwijs.

Minister Andrew Baasaron van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie is een van de sprekers geweest tijdens dit heuglijke moment. De minister heeft aangegeven verheugd te zijn over deze stap en benadrukt dat samenwerkingen als deze belangrijk zijn voor de verdere ontwikkeling van Suriname. Volgens hem versterken kennisdeling en technologische samenwerking het ondernemerschap en creëren zij meer kansen voor economische groei.

Nieuwsbrief

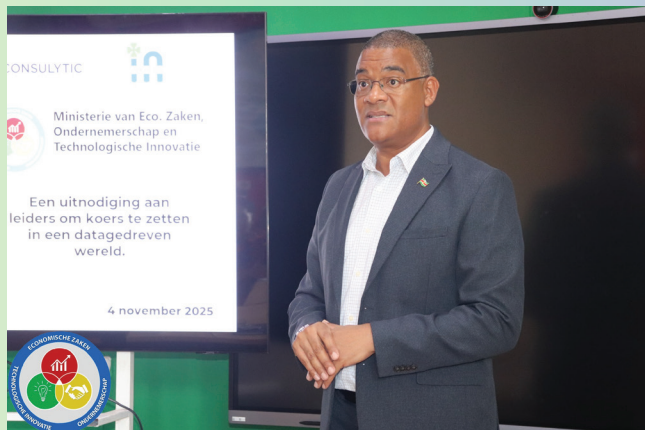
Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Opening seminar “Data als kompas” op EZOTI stimuleert data-gedreven werken

Het directoraat Technologische Innovatie (DTI) van het ministerie Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI) heeft, in samenwerking met externe partner Consulytic N.V., een seminar georganiseerd over data-gedreven werken. Het doel van dit seminar is geweest om gezamenlijk inzicht te verkrijgen in de kansen, toepassingen en meerwaarde van data-gedreven werken binnen het ministerie, en om koers te zetten in een steeds meer data-gedreven wereld waarin informatie en technologie bepalend zijn voor beleidsvorming, transparantie en economische groei. Het seminar werd gehouden op dinsdag 4 november 2025 in de vergaderzaal van het ministerie.

Minister Andrew Baasaron van het ministerie EZOTI, heeft benadrukt dat het gebruik van data van groot belang is voor de toekomst van het ministerie, de overheid en het bedrijfsleven. Volgens hem zijn data onmisbaar om beleid te verbeteren, ondernemerschap te versterken en onze economie te moderniseren. Daarbij heeft hij aangegeven dat Suriname over enorme potentie beschikt, onder andere in de olie- en gassector, maar dat het noodzakelijk is om de interne structuren te versterken en meer transparantie te waarborgen. Alleen zo kan corruptie worden voorkomen en kan samenwerking tussen overheid en ondernemers optimaal tot stand komen.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Tijdens het seminar heeft consultant en auteur Rob van den Wijngaard, schrijver van het boek *Data als Kompas: Data-Driven Leadership*, het belang van leiderschap binnen data-gedreven werken toegelicht. Hij heeft benadrukt dat leiderschap het verschil maakt tussen data verzamelen en deze daadwerkelijk toepassen. Volgens hem vraagt een data-gedreven cultuur om een nieuwe manier van denken, samenwerken en handelen, waarbij mensen worden gestimuleerd om praktische stappen te zetten richting verbetering en innovatie. Data-gedreven werken begint volgens Van den Wijngaard niet bij dashboards, maar bij gedrag. Het draait om het vinden van balans tussen data en feiten enerzijds, en intuïtie en ervaring anderzijds.

Het seminar heeft waardevolle inzichten opgeleverd over hoe data kunnen worden ingezet als kompas om richting te geven en strategisch te navigeren, en als thermometer om te meten, te leren en continu te verbeteren. Daarmee is een belangrijke stap gezet naar een toekomst waarin het ministerie van EZOTI effectiever, transparanter en innovatiever te werk zal gaan.

Training basisvaardigheden ondernemerschap versterkt agrarische sector in Wanica

Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI) heeft in samenwerking met de World University Service of Canada (WUSC Caribbean Suriname Ltd) een driedaagse training “Basisvaardigheden Ondernemerschap” georganiseerd in het district Wanica. De training, die plaatsvindt van 10 tot en met 12 november 2025 in de districtszaal van het districtscommissariaat Wanica aan de Tawajariweg no. 22, maakt deel uit van het project “The Sustainable Agriculture in the Caribbean” (SAC). Dit project richt zich op het bevorderen van klimaatbestendige landbouw en het versterken van de economische positie van vrouwen en jongeren in het Caribisch gebied, en draagt bij aan de capaciteitsversterking binnen de landbouw-marktsystemen van Suriname.

De basisvaardigheden ondernemerschap training richt zich onder andere op het ontwikkelen van fundamentele ondernemerscompetenties, kostprijs-calcuatie, businessmodel ontwikkeling (Business Model Canvas), administratie en het opstellen van een businessplan. Hiermee beoogt het ministerie startende en kleine ondernemers te ondersteunen bij het opbouwen van duurzame en winstgevende bedrijven.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Directeur Ondernemerschap, Karishma Mathoera, heeft aangegeven dat deze activiteit aansluit bij het beleid van het ministerie om ondernemerschap landelijk te stimuleren en te versterken. Volgens haar heeft de samenwerking met WUSC Caribbean Suriname Ltd mogelijk gemaakt dat trainingen ook in de districten toegankelijker zijn geworden, waardoor meer ondernemers hun kennis kunnen verdiepen en hun bedrijven kunnen professionaliseren. Zij benadrukt dat de training eenvoudig en praktijkgericht is opgezet, zodat de deelnemers de opgedane kennis direct kunnen toepassen in hun bedrijfsvoering.

Adjunct-districtssecretaris van Wanica, Astrid Wengo, heeft namens het commissariaat haar waardering uitgesproken aan het ministerie en WUSC Caribbean Suriname Ltd voor het aanbieden van deze training. Zij heeft verklaard dat het commissariaat zich blijft inzetten voor de verdere ontwikkeling van ondernemers in het district en dat initiatieven als deze van harte worden ondersteund.

Minister Andrew Baaron heeft het belang benadrukt van ondernemerschap als motor van de economie. Volgens de minister wordt een groot deel van de economische activiteit gedragen door het midden- en kleinbedrijf, en vormt een solide ondernemersfundament de sleutel tot succes. Hij heeft erop gewezen dat ondernemers moeten leren hun markt te begrijpen, duurzame keuzes te maken en waarde toe te voegen aan hun producten en diensten. De minister is van mening dat Suriname over het potentieel beschikt om uit te groeien tot de "food basket" van de regio, hetgeen enkel kan worden bereikt door visie, samenwerking en volharding.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

SSB introduceert drie nieuwe ISO-diensten ter gelegenheid van World Quality Week

In het kader van World Quality Week lanceert het Surinaams Standaarden Bureau (SSB), een werkmarm van het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI), drie nieuwe diensten die het voor bedrijven en organisaties in Suriname makkelijker maken om te werken volgens internationale kwaliteitsnormen. De lancering vindt op vrijdag 14 november 2025 online plaats via de website van het SSB.

Met deze drie nieuwe diensten wil het SSB de kwaliteit binnen Surinaamse organisaties versterken en hen helpen om meer vertrouwen en erkenning te krijgen, zowel nationaal als internationaal. Het gaat om: Begeleiding richting ISO-certificering, ISO-certificering via partnerinstellingen, en het vernieuwde Nationaal ISO Register.

Begeleiding richting ISO-certificering

Bedrijven die willen starten met ISO-certificering kunnen vanaf nu begeleiding krijgen van het SSB. Afhankelijk van de afspraken en wat een organisatie precies nodig heeft, kan het SSB in samenwerking met consultants ondersteunen bij het opzetten van een kwaliteitssysteem, het trainen van medewerkers of het begeleiden van verbetertrajecten. Zo helpt het SSB organisaties om stap voor stap te voldoen aan de internationale eisen.

ISO-certificering via geaccrediteerde partners

Het SSB certificeert zelf niet, maar werkt via een officieel samenwerkingsverband (MoU) met een geaccrediteerde en internationaal erkende certificeringsinstantie die in Suriname actief is. Hierdoor kunnen organisaties zich lokaal laten certificeren volgens verschillende ISO-normen, zoals ISO 9001 (kwaliteit), ISO 14001 (milieu), ISO 22000 (voedselveiligheid), ISO 27001 (informatiebeveiliging) en ISO 45001 (arbeidsveiligheid). Dit maakt certificering in Suriname toegankelijker, betaalbaarder en betrouwbaarder.

Vernieuwd Nationaal ISO Register (NIR)

Het SSB introduceert opnieuw het Nationaal ISO Register: een openbare lijst waarin alle ISO-gecertificeerde organisaties in Suriname staan. Deze lijst zorgt voor duidelijkheid en vertrouwen, omdat iedereen, van overheid tot zakenpartner, eenvoudig kan controleren of een organisatie gecertificeerd is. Bedrijven die in het register staan, krijgen bovendien meer zichtbaarheid en versterken hun professionele imago.

Met deze drie nieuwe diensten bouwt het SSB aan een moderne en sterke kwaliteitsstructuur in Suriname. Het ondersteunt bedrijven bij hun groei, versterkt hun positie op de internationale markt en verhoogt het vertrouwen in Surinaamse producten en diensten.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Kennismakingsbezoek van de Chinese ambassadeur aan minister Andrew Baasaron

De ambassadeur van de Volksrepubliek China, Lin Ji, heeft een kennismakingsbezoek gebracht aan minister Andrew Baasaron van het ministerie Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI). Tijdens de kennismaking werd gesproken over het voortzetten en verder versterken van de bilaterale samenwerking tussen beide landen. Het kennismakingsbezoek heeft plaatsgevonden op vrijdag 14 november 2025 in de vergaderzaal van het ministerie.

Ambassadeur Lin Ji heeft aangegeven dat China bereid is om de samenwerking met Suriname verder te verdiepen. Hij heeft benadrukt dat toekomstige projecten, in overleg met de nieuwe regering, voortgezet zullen worden en dat Chinese bedrijven technische ondersteuning zullen bieden in samenwerking met Surinaamse professionals. De ambassadeur heeft verder het belang van het behouden en versterken van de langdurige relatie op het gebied van handel en ontwikkeling onderstreept.

Minister Baasaron heeft benadrukt dat Suriname zich, naast de olie- en gassector, richt op economische diversificatie en duurzame ontwikkeling. Hij heeft aangegeven dat toekomstige investeringen ook tastbare voordelen moeten opleveren voor sectoren zoals gezondheidszorg, onderwijs en de ontwikkeling van lokale professionals.

De bewindsman heeft benadrukt dat Suriname daarom partners zoekt die bereid zijn om op lange termijn te investeren, lokaal talent te betrekken en op gelijkwaardige basis bij te dragen aan brede nationale groei.

Beide partijen kijken uit naar een voortzetting om de bestaande samenwerking verder te versterken en gezamenlijk te werken aan duurzame ontwikkeling.

EZOTI en IMF houden voortgangsoverleg in kader van Article IV-consultatie

Een delegatie van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) brengt van 10 tot en met 20 november 2025 een werkbezoek aan Suriname in het kader van de jaarlijkse Article IV-consultatie. Tijdens deze missie worden de recente macro-economische ontwikkelingen, beleidsmaatregelen en vooruitzichten voor de Surinaamse economie geëvalueerd. In dit verband heeft het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI) op maandag 17 november 2025 de delegatie ontvangen voor een constructief overleg.

Tijdens de gedachtewisseling heeft de leiding van het ministerie een toelichting verstrekt op de actuele beleidsprioriteiten en de voortgang binnen de belangrijkste trajecten ter bevordering van economische ontwikkeling, digitalisering en versterking van het ondernemingsklimaat. Daarbij zijn onder meer de lopende initiatieven besproken die gericht zijn op verbetering van de dienstverlening en modernisering van administratieve processen.

Minister Andrew Baasaron van EZOTI heeft bevestigd dat het ministerie aan het einde van het jaar zeven vergunningstrajecten volledig heeft willen digitaliseren, als onderdeel van een bredere hervormingsagenda. Tevens heeft hij toegelicht dat interministeriële inventarisaties hebben plaatsgevonden ter voorbereiding van het beleidsplan en de afronding van het vijfjarenplan.

De directie heeft daarnaast benadrukt dat EZOTI structureel werkt aan versterking van het ondernemings- en investeringsklimaat, met inzet op digitalisering, wetgevingsverbeteringen, stimulering van het midden- en kleinbedrijf en programma's gericht op innovatie en economische diversificatie.

De IMF-delegatie heeft vragen gesteld over de monitoring van ontwikkelingen binnen het ondernemingsklimaat en de wijze waarop transparantie en doelgerichtheid in het beleidsproces zijn geborgd. Beide partijen hebben bevestigd dat zij de dialoog zullen voortzetten in het kader van de gezamenlijke inzet voor versterking van de economische veerkracht en structurele groei van Suriname.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Minister Baasaron brengt werkbezoek aan het Surinaams Standaarden Bureau

Minister Andrew Baasaron van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI) heeft een werkbezoek gebracht aan het Surinaams Standaarden Bureau (SSB). Ook directeur Ondernemerschap van EZOTI, Karishma Mathoera, is aanwezig geweest. Tijdens de kennismaking en rondleiding heeft de minister een algemeen overzicht ontvangen van de taken, missie en positie van het SSB, dat onder de begroting van EZOTI valt. Het werkbezoek aan het SSB heeft plaatsgevonden op dinsdag 18 november 2025 aan de Fred Derbystraat no.81.

Het SSB, onder leiding van waarnemend directeur Tanwir Hassankhan, heeft de minister geïnformeerd over het strategisch beleidskader, de kwaliteitsstandaarden waaronder de ISO-9001-certificering, en de belangrijkste programma's op het gebied van standaardisatie, metrologie, accreditatie en certificering. Daarbij is tevens aangegeven dat het bureau wordt geconfronteerd met enkele operationele en financiële uitdagingen. Verder heeft het SSB toegelicht dat het werkt aan versterking van de dienstverlening, intensivering van regionale en internationale samenwerking en verdere bevordering van kwaliteitsontwikkeling binnen de nationale economie.

Minister Baasaron heeft bevestigd dat EZOTI een integraal overzicht zal opvragen van de financiële en operationele situatie van het SSB, met het oog op gezamenlijke uitwerking van toekomstgerichte verdienmodellen en het opstellen van een samenvattende analyse en businessplan ter versterking van de financiële duurzaamheid van het bureau.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Baaron benadrukt strategische rol van de Blue Economy tijdens UNIDO-panel over innovatie, veerkracht en duurzame groei

Tijdens de UNIDO General Conference in Riyad, Saudi-Arabië, heeft minister Andrew Baaron van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI) deelgenomen aan het Side Event “Accelerating Blue Industry: Scaling Inclusive and Sustainable Industrial Solutions Across Blue Sectors.” Het panel heeft op maandag 24 november 2025 plaatsgevonden. De minister heeft verder ook nog aan twee panels deelgenomen.

Tijdens de discussies heeft minister Baaron het strategisch belang van de blue economy voor Suriname benadrukt. Suriname beschouwt de blue economy niet als een afzonderlijke sector, maar als een kernpijler voor nationale weerbaarheid, duurzame groei en toekomstige economische zekerheid. De regering heeft zich daarbij gericht op innovatie, ondernemerschap en de ontwikkeling van klimaatbestendige waardeketens.

Een belangrijk aandachtspunt is de ontwikkeling van blue bio-economie en biotechnologie, waarbij Suriname de eigen rijke mariene en rivier gebonden biodiversiteit wil benutten voor hoogwaardige en milieuvriendelijke producten. Dit vereist een nauwe samenwerking tussen onderzoeksinstellingen en internationale partijen om innovatieve, economisch toepasbare oplossingen te ontwikkelen op basis van onze natuurlijke rijkdommen.

De minister heeft verder uiteengezet dat de modernisering van de visserijsector een prioriteit is. Aangescherpte verwerkingsstandaarden, verbeterde koudeketenlogistiek en digitale monitoring middels satelliettracking zullen bijdragen aan betere exportkansen, beperking van bijvangst en een duurzaam beheer van visbestanden.

Ook duurzame aquacultuur is een beleidsprioriteit. Door ondernemerschap en technologische toegang voor Kleine en Middelgrote Ondernemingen (KMO's) te bevorderen, beoogt de overheid de voedselzekerheid te verbeteren en de druk op wilde visbestanden te verlagen. De nadruk ligt op soorten met een hoge marktwaarde en lage ecologische impact.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Minister Baasaron heeft toegelicht dat Suriname inzet op modellen voor eco- en riviertoeerisme waarbij natuurbehoud en culturele waarden centraal staan. Hierbij is een actieve participatie en eerlijk aandeel van lokale gemeenschappen, inclusief Inheemse en Tribale volkeren, in de toeristische waardeketen essentieel.

Daarnaast onderstreepte de minister het belang van de verduurzaming en digitalisering van havens en logistieke infrastructuur. Energie-efficiëntie, klimaatbestendige investeringen, waaronder kustversterking, mangroveherstel en moderne waarschuwingssystemen, moeten de nationale strategie versterken om aan internationale duurzaamheidsnormen te voldoen.

Tot slot benadrukte minister Baasaron de bereidheid van Suriname om deze ontwikkelingslijnen in nauwe samenwerking met regionale en internationale partners uit te bouwen. De blue economy vormt daarmee een kernonderdeel van Suriname's transitie naar een veerkrachtige, koolstofarme en toekomstgerichte economie.”

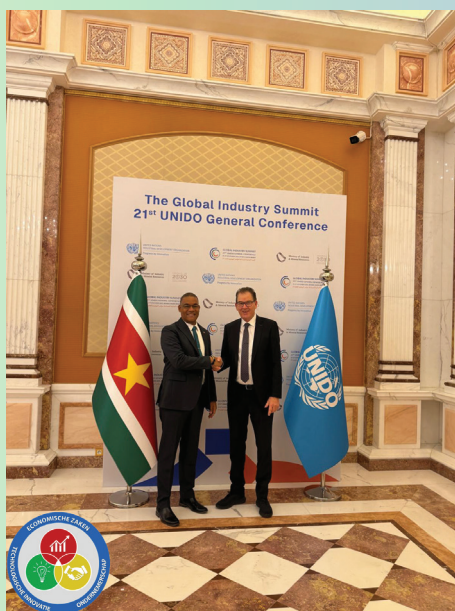
Suriname en UNIDO versterken samenwerking voor duurzame industriële ontwikkeling (PCP 2026–2031)

Tijdens de UNIDO General Conference in Riyad, Saudi-Arabië, hebben de regering van de Republiek Suriname en de United Nations Industrial Development Organization (UNIDO) belangrijke stappen gezet om duurzame industriële ontwikkeling en economische transformatie in Suriname te bevorderen. Op 26 november 2025 heeft Suriname officieel een verzoek ingediend voor de ontwikkeling van een Programme for Country Partnership (PCP) voor de periode 2026–2031. Dit werd gevolgd door de ondertekening van een Joint Declaration op 27 november 2025 door UNIDO Directeur-Generaal Gerd Müller en minister Andrew Baasaron van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI).

De Joint Declaration bevestigt de intentie van beide partijen om nauw samen te werken aan het PCP. UNIDO en Suriname erkennen het belang van inclusieve en duurzame industriële ontwikkeling, economische diversificatie buiten de extractieve sector en de bescherming van Suriname's unieke bosrijke omgeving (HFLD-status).

De samenwerking richt zich onder meer op de modernisering van industrieel beleid, versterking van MSME's en ondernemerschap, ontwikkeling van agrifood-waardeketens en agro-industriële parken, verbetering van kwaliteitsinfrastructuur voor export, ontwikkeling van duurzame Speciale Economische Zones en innovatiehubs, stimulering van groene groei en circulaire economiepraktijken, en

versterking van Technisch en Beroeps- onderwijs en vaardigheden voor nieuwe groeisectoren.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Het PCP weerspiegelt Suriname's ambitie om de industriële sector te moderniseren en de economie te diversifiëren, inclusief de ontwikkeling van de offshore olie- en gasector, terwijl milieubescherming, sociale inclusie en goed bestuur centraal blijven. Het Ministerie van EZOTI coördineert het programma samen met andere ministeries, de private sector en maatschappelijke partners.

De Joint Declaration voorziet in kennisuitwisseling, gezamenlijke deelname aan conferenties en technische evenementen, en monitoring van de voortgang.

Met deze stappen benadrukken Suriname en UNIDO hun gedeelde inzet voor duurzame groei, industriële innovatie en economische veerkracht.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Maak kennis met Dharmawatie Sattan

Dharmawatie Sattan, geboren op 18 juli 1984, is sinds 29 mei 2023 in dienst van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI) en werkzaam bij de dependance Commewijne. Binnen haar huidige functie als Coördinator vervult zij een leidinggevende rol waarbij zij verantwoordelijk is voor de presentielijsten, verlofaanvragen en de wekelijkse rapportages aan de directie. Daarnaast neemt zij actief deel aan trainingen die door het hoofdkantoor worden georganiseerd en draagt zij de opgedane kennis over binnen haar district. Ook heeft zij deelgenomen aan de organisatie van de minibeurs te Bastion en is zij nauw betrokken bij het opstellen, evalueren en uitvoeren van beleidsplannen.

Voordat Dharmawatie haar loopbaan bij EZOTI begon, heeft zij ruime ervaring opgedaan in uiteenlopende functies. Zo werkte zij als financieel administratief medewerker bij een accountantskantoor, als allround administratieve kracht binnen een grondverzetbedrijf, landbouwbedrijven en een landbouwcoöperatie, en was zij actief als Hindi-lerares. Verder bekleedde zij de functie van districtsraadsecretaris te Commewijne. Deze veelzijdige achtergrond heeft haar gevormd tot een deskundige en betrokken leidinggevende binnen het ministerie.

Over haar afdeling vertelt zij dat de dependance Commewijne is opgericht met het doel ondernemerschap te stimuleren. Samen met haar collega's blijft zij zich inzetten om dit traject voort te zetten. Haar voornaamste streven is om zoveel mogelijk dienstbaar te zijn aan de gemeenschap en ondernemerschap in haar district te blijven versterken.

Zij ervaart het werken op EZOTI als zeer positief en geeft aan bewust te hebben gekozen om haar krachten aan dit ministerie te wijden. Volgens haar biedt EZOTI vele mogelijkheden tot groei en ontwikkeling, evenals kansen om partnerschappen met diverse stakeholders te versterken. Door samen te bundelen en ideeën uit te wisselen, kunnen volgens haar mooie resultaten worden behaald. Ondanks de beperkte middelen waarmee soms gewerkt moet worden, streeft zij er samen met haar collega's naar om de werkzaamheden doelmatig en efficiënt voort te zetten.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken,
Ondernemerschap &
Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Het organiseren van trainingen en beurzen beschouwt zij als bijzonder waardevol, omdat dit niet alleen kennis vergroot, maar ook bijdraagt aan het versterken van samenwerking en het uitwisselen van ervaringen. Wat zij leert, geeft zij graag door aan anderen, vanuit haar overtuiging dat samenwerking van eminent belang is om gestelde doelen te realiseren.

Haar boodschap aan alle medewerkers van EZOTI luidt als volgt: “weet waarvoor u gekozen hebt en waarvoor u staat, hou van uw werk en lever uw positieve bijdrage om Suriname tot een beter land te maken.”

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken,
Ondernemerschap &
Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

Grants, het gaat niet alleen om geld... mentorship is de sleutel voor succes

De Secret Sauce van het succes van SURGE is Mentorship, in de vorm van Business Development Services (BDS), meer nog dan de distributie van investeringskapitaal. Iedereen houdt van een goed investeringsverhaal, maar wat als we u vertellen dat de meest opwindende winst in het SURGE program niet van de grant gelden kwam? Ze kwam voort uit de mindshift die plaatsvond voordat de eerste dollar werd uitgegeven!

Het SURGE programma is ontworpen om veelbelovende lokale bedrijven een supercharge te geven met een krachtige 70% grant (plus een 30% bedrijfsinvestering). Toch ligt de ware magie in de intensieve BDS die daaraan voorafgaat. Zie de grant als een booster raket en BDS als het regiecentrum—het zorgt ervoor dat de raket perfect is gekalibreerd voor de lancering. Dit is het inspirerende verhaal van de groep programma begunstigen die dit proces hebben doorlopen. Ze bewezen dat het opbouwen van capaciteit en het bereiken van een heldere ondernemingsstrategie de snelste weg naar groei is. Hun impact was onmiddellijk voelbaar—een golf van succes die al op gang kwam voordat hun Sales Growth Plans (SGPs) zelfs werden geïmplementeerd! Bereid u voor om geïnspireerd te raken door de kracht van voorbereiding.

Licht werpen op het verborgen potentieel

Het BDS-proces is niet zomaar papierwerk; het is een empowering, deep dive in het hart van de onderneming. Het gaat om het vervangen van gokwerk door gedegen bedrijfsanalyse. Onze consultants werkten met deze businessleiders om elke stap van hun operatie in kaart te brengen, niet om kritiek te leveren, maar om de belangrijkste groeibelemmeringen te ontdekken—de perfecte basis voor hun SGP (= mini businessplan).

De geleverde services zorgden voor een **doorwrochte ondernemingsstrategie.**

- **In-Depth Diagnostic Assessment:** Beginnend met de 3 belangrijkste beperkingen die de bedrijven verhinderden de sprong naar serieuze groei door te maken. De consultants gingen veel verder dan een audit en brachten de gehele waardeketen in kaart om belangrijkste groeibelemmeringen voor omzetgroei nauwkeurig te bepalen—de centrale focus van de SGP.
- **Strategic Planning and Roadmap:** Bedrijven vertaalden ambitieuze doelen naar concrete stappen, inclusief het verfijnen van Unique Selling Propositions (USPs) en oplossingsgerichte investeringen voor groei en het structureren van hun organisatie voor uitbreiding en opschaling.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

- **Financial and Operational Modeling:** Dit omvatte het professionaliseren van de liquiditeit en het creëren van duidelijke Key Performance Indicators (KPIs) op het gebied van omzet, werkgelegenheid en export. Voor veel bedrijven was dit een eerste zeer nauwkeurig model van hun toekomstige pad.
- **SGP Blueprinting:** Cruciaal was dat dit bedrijven begeleidde bij het identificeren van de precieze goederen en diensten die nodig waren, waarbij elke uiteindelijke grant dollar werd gekoppeld aan kwantificeerbare omzet, werkgelegenheid en exportdoelen.

Deze voorbereidende fase fungeert als een krachtig mechanisme voor risicovermindering. Door een eerlijke blik op het bedrijf af te dwingen, zorgt BDS ervoor dat wanneer de grant funds arriveren, deze worden geïnjecteerd in een goed gedefinieerd, robuust systeem, waardoor de return on investment (ROI = terugverdientijd/-capaciteit) wordt gemaximaliseerd.

Toekomstige financiering faciliteren

Cruciaal is dat het consultantsteam erkende dat de formalisatie die door BDS werd bereikt, een vereiste was voor toegang tot andere vormen van financiering. Ze organiseerden gerichte evenementen met lokale banken om het voor begunstigden gemakkelijker te maken om leningen aan te vragen.

Door banken te presenteren met bedrijven die een professionele SGP, duidelijke financiële cijfers en een risicoverminderende groei strategie hadden, verbeterde het programma de financieerbaarheid van de begunstigden aanzienlijk, wat de basis legde voor verdere uitbreiding en opschaling.

Vroege overwinningen: De winst die nul Grant Dollars kostte!

Het ware bewijs van de kracht van BDS is de tastbare impact die deze bedrijven bereikten met alleen de kennis en structuur die ze verkregen. Dit zijn geen projecties; het zijn echte overwinningen in de praktijk:

- **Operational Efficiency Gains:** Door groeibelemmingen te identificeren, realiseerde een voedselverwerkend bedrijf een simpele herconfiguratie van hun productievloer. Deze planingsverandering leidde tot een onmiddellijke stijging van 15% in dagelijkse output! Kosten voor het bedrijf? Alleen tijd en planning.
- **Access to New Markets:** Een zakelijke dienstverlener gebruikte de strategische planning ophelderssessie om hun aanbod te structureren in duidelijke, schaalbare pakketten. Hierdoor konden ze onmiddellijk contracten binnenhalen bij twee grotere, voorheen onbereikbare corporate klanten.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

- **Improved Cash Flow Management:** De financiële modellering stelde verschillende firma's in staat om hun kredietvoorwaarden te herstructureren, waardoor hun werkkapitaal positie aanzienlijk verbeterde en effectief self-financing capaciteit werd gecreëerd, maanden vóór de grant.
- **Strategic Refocusing:** Verschillende bedrijven ontdekten via het diagnostisch proces dat hun meest winstgevende marktsegmenten verschilden van hun huidige focus, wat leidde tot een onmiddellijke herbestemmen van marketing middelen en snellere afsluiting van verkoopcontracten.
- **Innovation from Constraint:** The 'Waste-to-Profit' Pivot: Eén fabrikant, die worstelde met een afvalstroom van meer dan 40%, werd aangemoedigd om een plan te ontwikkelen om het materiaal te hergebruiken voor nieuwe producten. De resulterende productlijn werd al snel winstgevender dan hun hoofdproduct!
- **Internal Market Linkages:** Tijdens netwerksessies werden begunstigten gestimuleerd om kopers en leveranciers binnen de SURGE Begunstigten zelf te vinden. Dit bevorderde een ondersteunend lokaal SURGE ecosysteem, wat leidde tot onmiddellijke Business-to-Business (B2B) sales en efficiënties in de waardeketen.

Deze pre-grant impact toont aan dat de BDS een onmiddellijke opbrengst opleverde. De ondernemers kregen een dieper inzicht in hun financiële hefboomwerking en operationele structuur, waardoor ze low-cost, high-impact besluiten konden nemen met alleen de kennis die via het programma werd verworven. De BDS zijn een mix van process innovation, marketing change, financial structuring, strategy improvements, management insights, supply chain value systems understanding, green and sustainability initiatives tot eLearning and applications en matchmaking linkages van ondernemers met professional services.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken,
Ondernemerschap &
Technologische Innovatie

Editie 43: November 2025

The Big Takeaway: Capacity First, Capital Second!

Deze bedrijven wachtten niet op het geld om te beginnen met winnen. Ze gebruikten de Business Development Services om de beste, meest impactvolle goederen en diensten te identificeren, waardoor een flawless SGP plan werd gecreëerd, gebouwd voor succes. Mentorship is bewezen de key learning for success in het SURGE programma; zonder deze begeleiding konden er geen groeimogelijkheden worden ontdekt. Hun reis bewijst een simpele, krachtige waarheid: de meest effectieve manier om exponentiële business growth te stimuleren, is door eerst de knowledge gap te elimineren.

De BDS-component van het SURGE programma zorgt ervoor dat wanneer de substantiële grant funding uiteindelijk wordt geïnjecteerd, het de onderneming niet alleen in stand houdt—het geeft super-charges aan bedrijven die al een ambitieus en winning mindset pad hadden gekozen!

